

Расці вялікі

ТВАЕ

п е р ш ы я

ф і н а н с ы

белаграпрамбанк

Прадмова. Гісторыя Агрыка

Ці ведаеце вы, дзеці, што такое банк? Банк – гэта спецыяльная ўстанова, якая працуе з грашыма. Банкі прымаюць ад людзей на захаванне грошы – гэта называецца ўклад, калі чалавек як бы ўкладае свае грошы на нейкі час у банк. Потым банк вяртае чалавеку гэтыя грошы, яшчэ і зверху нешта даплючвае – гэта называецца працэнт прыбытку. Банкі пазычаюць грошы людзям – гэта называецца крэдыт. Калі чалавек хоча купіць нешта значнае – кватэру ці машыну, напрыклад, тады банк аплочвае гэтую пакупку, а потым чалавек цягам нейкага часу абавязаны часткамі вярнуць гэтыя грошы ў банк, заплаціўшы пры гэтым зверху пэўнае ўзнагароджанне банку. Банкі прымаюць плацяжы – за кватэру, святло,

тэлефон, тэлебачанне, інтэрнэт. Банкі займаюцца абменам валют – мяняюць нашыя рублі на долары, долары – на еўра, еўра – зноў на нашыя рублі – і так з усімі-ўсімі валютамі. Банкі займаюцца пераводам грошай паміж людзьмі і фірмамі. Хоча, напрыклад, нейкая фірма набыць новую мэблю. Навошта ехаць праз увесь горад і везці грошы? Для такіх выпадкаў фірма захоўвае грошы ў банку і пры патрэбе пераводзіць неабходную частку іншай фірме. Гэтак жа і людзі могуць пераводзіць грошы адно аднаму – напрыклад, у іншы горад ці іншую краіну.

Дык вось, аднойчы ў Мінску ў Белаграпрамбанку, які займаецца ўсім гэтым, у самым галоўным будынку ў самым важным сейфе з золатам нешта заварушылася. Ахоўнікі імгненна кінуліся адкрываць сейф, каб паглядзець, хто ж мог туды, пад 10 замкоў, патрапіць?!

З сейфа на іх паглядала сімпатычная істота незвычайнага бела-аранжавага колеру з шырокай усмешкай.

– Прррывітанечкі, я – Агрык! – сказаў ахоўнікам нечаканы госць.

Агрык выглядаў, як цудадзейны казачны персанаж. Ці то ад зьянення золата навокал, ці то ад прыроды ён аж свяціўся і блішчэў. Вушы-трубачкі тырчэлі ў бакі, вочы былі пасаджаны досыць шырока. Было адразу відаць, што гэты сімпацяга вельмі добра ўсё чуе і бачыць!..

– Як ты сюды патрапіў? – здзівіліся ахоўнікі. – Мы ж так пільна вартавалі сейф! Муха не праскочыла б!

– Я – чароўны персанаж! – адказаў Агрык. – З’яўляюся толькі ў тых банках, дзе любяць дзетак, – і іду з імі сябраваць!

– Хадзем, напэўна, цябе будзе вельмі рады бачыць наш Старшыня Праўлення – самы галоўны чалавек у банку, – і ахоўнікі пайшлі з Агрыкам да кабінета Старшыні Праўлення.

– Агрык! Вачам сваім не веру! – усклікнуў Старшыня.

Старшыня добра памятаў адну банкаўскую легенду: у банку, дзе любяць дзяцей і дбаюць аб іх будучыні, аднойчы з’яўляецца цудадзейны персанаж Агрык, які становіцца сапраўдным дарадцам у справах банка,

вельмі любіць дзетак і сябруе з імі. Старшыня запрасіў Агрыка сесці і звярнуўся да ахоўнікаў.

– Можаце не хвалявацца, гэта абсалютна цудоўны і бяшкодны сябар! Папрасіце прынесці Агрыку апельсінавага соку!

Агрык глынуў соку і сказаў Старшыні:

– Вы – малайцы! Ялінкі для дзяцей праводзіце, школкі падтрымліваеце!.. Я прыйшоў, каб вам удалася рабіць для дзетак яшчэ больш! А калі дзеткі будуць радыя, то і іх бацькі будуць задаволеныя і захочуць больш сябраваць з вашым банкам!

– Дзякуй табе, Агрык! – узрадаваўся Старшыня. – Ну давай, распавядай, што мы яшчэ можам зрабіць!

– Вось вы выдаеце дарослым банкаўскія карткі, – пачаў Агрык. – Колькі ўжо выдалі, мабыць, некалькі соцен тысяч? А што, вы думаеце, дзецям не хочацца мець банкаўскую картку?

Старшыня паціснуў плячыма.

– Дык неяк не прынята ў нас, каб дзецям картку таксама даваць...

– Вось менавіта! – усклікнуў Агрык. – А калі вы пачнеце так рабіць, уявіце, як вас будуць любіць дзеці!

– Агрык, гэта цудоўная ідэя!.. – усклікнуў Старшыня.

– На картачцы абавязкова напішыце імя самога дзіцёнка – гэта вельмі-вельмі важна!.. – з веданнем справы дадаў Агрык.

– А што рабіць, каб дзіцёнак не растраціў усе грошы за раз?.. – запытаўся Старшыня.

– Вельмі проста! – падказаў Агрык. – Можна ўсталяваць абмежаванне, каб за адзін дзень з карткі можна было зняць, напрыклад, не больш за 40 тысяч рублёў. Так што ноўтбук без ведама бацькоў дзіця дакладна не набудзе!..

Старшыня ўсміхнуўся і ўявіў, якія сапраўды будуць шчаслівыя дзеткі, калі ў іх з'явіцца ўласная банкаўская картка! Бо гэта вельмі зручна, калі дзіцёнак не носіць з сабой грошы. Нават калі і згубіш картку, то без спецыяльнага пароля, які называецца ПІН-кодам, грошы з яе не возьмеш. Да таго ж, згубіўшы картку, чалавек адразу тэлефануе ў банк, дзе картка блакуецца і закрываецца. Пасля гэтага яна робіцца непатрэбнай пластмаскай, а чалавеку выдаюць новую картку!

– Гэта мы абавязкова зробім, сёння ж папрашу нашых супрацоўнікаў заняцца вырабам такіх картак! – паабяцаў Старшыня. – А што яшчэ мы можам зрабіць цікавага для дзетак?

Агрык загадкава ўсміхнуўся. Ягоны план быў вельмі хітры – зрабіць так, каб і дзеткі маглі быць кліентамі банка!

– Падумайце, – сказаў Агрык. – Калі мы ўжо вырабім для дзетак банкаўскія карткі, то з дапамогай бацькоў можна заводзіць і асабісты рахунак!

– Гэта проста цудоўная ідэя! – падхапіў Старшыня. – Але як зрабіць так, каб бацькі дзіцёнка не хваляваліся, што ў яго, такога маленькага, будзе ажно свой спецыяльны рахунак у банку?

Агрык ведаў, што галоўная справа бацькоў – клапаціцца пра сваіх дзетак. І рабіць так, каб калі дзеці вырастуць, ім было лягчэй разабрацца ў дарослым жыцці.

– Бацькі вам толькі дзякуй скажуць! – упэўніў Агрык. – Яны будуць патрошку адкладаць грошы ў ваш банк на спецыяльны рахунак дзіцёнка. А калі дзіцёнак стане дарослым, яму спатрэбіцца, напрыклад, паступаць ва ўніверсітэт і плаціць за навучанне. Вось тут гэтыя грошы і спатрэбяцца! А цяпер уявіце, што дзіцёнак будзе добра вучыцца ў школе – і ва ўніверсітэт яго прымуць вучыцца бясплатна!.. І ён таксама зможа карыстацца грашыма.

...І з тае пары Белаграпрамбанк стаў галоўным сябрам усіх беларускіх дзетак. А Агрык – своеасаблівым “дзіцячым” талісманам банка. І калі вашыя бацькі ад-

крыюць вам такі спецыяльны Дзіцячы ўклад у банку, то Агрык прыйдзе да вас ужо на бліжэйшы Дзень нараджэння!..

Як Алесік і Стэфка даведаліся, што такое банк

Непадалёк ад школы, дзе вучыўся Алесік, пачалі будаваць новы прыгожы дом. Абгарадзілі пляцоўку плотам, прыгналі пад'ёмныя краны і экскаватар, прывезлі будаўнікоў. Пасля заняткаў Алесік падышоў да плота і прачытаў на таблічцы: “Будаўніцтва новага аддзялення Белаграпрамбанка”. Алесік добра не ведаў, што такое

банк, і таму падумаў, што лепш бы яны збудавалі яшчэ адну дзіцячую пляцоўку з каруселямі.

Прышоўшы дадому, Алесік распавёў бацькам, што на іх вуліцы будуецца банк.

– Цудоўна! – усклікнуў тата. – Цяпер, каб памяняць грошы, не трэба будзе аж у цэнтр горада ехаць!

– А навошта мяняць грошы? Што, адны лепшыя за другія? – запытаўся Алесік.

– Не лепшыя і не горшыя, – адказаў тата. – Проста ў кожнай краіны ёсць свае грошы. У нас – беларускі рубель, у Польшчы – злоты, у Літве – літ, у Расіі – расійскі рубель, у Латвіі – лат, ва Украіне – грыўна. Ёсць у Еўропе і агульная для многіх краін валюта – еўра.

– А ва ўсім свеце долар? – спытаўся Алесік.

– Увогуле, долар – гэта грошы Амерыкі, – адказаў тата. – Аднак долары зрабіліся такімі папулярнымі, што абмяняць іх можна ў любой краіне. У Беларусі таксама можна абмяняць долары на нашыя рублі. Напрыклад, калі да нас прыехаў турыст паглядзець на Нясвіжскі і Мірскі замкі, ён можа абмяняць свае долары ці еўра

на нашыя грошы і спакойна вандраваць па Беларусі.

– А нам таксама можна мяняць грошы? – запытаўся Алесік.

– Натуральна! – адказаў тата. – Калі мы вырашылі ехаць за мяжу, то павінны пайсці ў банк і набыць валюту той краіны. Альбо, калі ў нас у банку гэтай валюты не будзе, набыць долары ці еўра – і абмяняць іх ужо па прыездзе ў тую краіну.

Напрыклад, мы вырашылі паехаць у Чэхію. Чэшскія грошы называюцца кронамі. Але ў нашых банках яны бываюць рэдка, таму мы купім долары ці еўра, прыедзем у Чэхію і ўжо там у банку абмяняем іх на кроны. А калі мы вернемся і ў нас застануцца нявыкарыстаныя кроны – мы абмяняем іх ужо ў нас на беларускія рублі!

– Дык банк – гэта вельмі зручная штука! – аданіў Алесік. – Але слухай, тата, там будуць такія вялікі дом. Няўжо ў ім будуць толькі і рабіць, што мяняць грошы?

– Што ты, Алесік!.. – падключылася да размовы мама. – У банку таксама прымаюць усе, якія толькі магчыма, плацяжы. За кватэру, святло, газ, тэлефон, кабельнае тэлебачанне, інтэрнэт, мабільнік... Гэта вельмі зручна, што на нашай вуліцы будзе банк! Я змагу, вяртаючыся з працы, зайсці туды і хуценька ўсё гэта аплаціць!

– І што, банк забірае сабе грошы за ўсё гэта? Нічога сабе, колькі ў іх павінна быць грошай! – здзівіўся Алесік.

– Ну што ты! – засмялася мама. – Вось, напрыклад, мы заплацілі за мабільнік – і банк адпраўляе гэтыя грошы ў тэлефонную фірму. Тое самае і з плацяжамі за кватэру, якія банк накіроўвае ў адпаведную арганізацыю, і гэтак далей...

Алесік так зацікавіўся пачутым, што вырашыў распавесці пра падзею сваёй сябровачцы Стэфцы, якая жыла ў суседнім пад'ездзе.

Стэфка якраз гулялася з лялькай Барбі – уяўляла, што Барбі перасяляецца ў новы дом.

– Стэфка, на нашай вуліцы будуець банк! – паведаміў Алесік сяброўцы.

– Гэта што, новая крама з цукеркамі? – не адрываючыся ад лялек, запыталася Стэфка.

– Цёмны ты чалавек, Стэфка! – выгукнуў Алесік. – Банк – гэта такі дом, дзе людзі захоўваюць свае грошы!

– Гм, а мае бацькі захоўваюць грошы паміж старонкамі ў кніжках. У трэцім томе збору твораў Максіма Багдановіча і ў пятым ды шостым томе Янкі Купалы.

– Але ты, Стэфка, і балбатуха! – войкнуў Алесік. – А вось калі ты будзеш гэта казаць, а нейкі злодзей пачуе?! Хіба ж можна распавядаць такія рэчы?

– Мама кажа, што ніводзін злодзей не паверыць, што людзі і цяпер захоўваюць так грошы, – і не здагадаецца там шукаць! А нашто несці грошы ў банк, калі можна і так захоўваць?

Алесік адчуў, што можа па-расавацца перад Стэфкай усім, што ўжо ведае пра банкі.

– Па-першае, Стэфка, дома грошы ўсё-ткі могуць скрасці злодзеі, – асцярожна зазначыў хлопчык. – Альбо можа надарыцца пажар.

Альбо суседзі зверху заліюць вадой – і ўсе грошы сапсуюцца.

Да таго ж, калі грошы ляжаць дома, то ёсць вялікая спакуса ўзяць іх і патраціць на абы-што!..

– Ну так, бацькі часта кажуць, што мы трацім грошы на абы-што, – прыгадала Стэфка.

У гэты час прыйшлі з працы Стэфчыны бацькі.

– Ведаеце, што на нашай вуліцы будуець банк? – дзелавіта запыталася ў іх дачушка.

– Вельмі добра, мы ж якраз збіраліся з мамай браць крэдыт на кватэру! – узрадаваўся тата. – Ты ж памятаеш,

дачушка, што нам хутка будзе патрэбная большая кватэра?..

Стэфка добра памятала, што бацькі абяцалі ёй сястрычку, калі яна будзе добра вучыцца ў школе!

– Добра, дзеці, гуляйцеся, а мы з татам яшчэ сходзім у банк, каб адправіць грошы тваёй цёці Настасі, – сказала мама. – У цёці Настасі хутка Дзень нараджэння, дык хай яна набудзе сабе ад нас нейкі падарунак.

– Так што ў вас ёсць яшчэ недзе гадзіна, пакуль мы будзем хадзіць, – папярэдзіў тата. – А калі банк збудуюць на нашай вуліцы, сядзіць туды будзе займаць 20 хвілін!

– Вы хочаце пакласці грошы ў канверт і адправіць у іншы горад?! – здзіўлена спытаўся Алесік у Стэфчыных бацькоў.

– Што ты! – запырэчылі яны. – Для гэтага і ёсць банк. Ты аддаеш тут 100 тысяч, а ў іншым горадзе касірка ў той жа дзень выдае з касы цёці 100 тысяч, бо гэта ж аддзяленні аднаго банка і грошы ў іх агульныя. Пры гэтым банк бярэ сабе трошку за такую зручную паслугу. І ўсе задаволеныя!

...Наслухаўшыся ўсяго гэтага, Алесік цвёрда вырашыў, што як толькі на іх вуліцы адкрыецца банк, ён адразу адправіць Стэфцы 10 тысяч, каб тая набыла сабе цукерак. Ён жа сучасны хлопец усё-ткі!

Адкуль узяліся грошы

У той дзень у Алесіка былі вялікія планы. Пасля заняткаў ён збіраўся: зайсці з сябрамі ў краму і выпіць малочны кактэйль; пагуляць дома ў камп'ютарную гульню; сядзіць да сябра і паглядзець чарговую частку прыгодніцкага серыяла; пабавіцца на сеансы 5D; дачакацца таты з працы, каб атрымаць новыя навушнікі...

Але гэтыя планы расцерушыліся, як першы снег. Настаўніца задала да заўтра падрыхтаваць паведамленне

на тэму “Адкуль узяліся грошы”. І нават недвухсэнсоўна намякнула, што выкліча да дошкі менавіта Алесіка, бо сёння на занятку ён паводзіў сябе не надта гожа.

Так, Алесік быў не самым старанным вучнем. Але не таму, што не хацеў вучыцца. Проста яму было ўсё цікава: і хто там прайшоў за акном, і каму піша эсэмэску Васілінка, і які новы тэлефон у Петрыка... Вось і выходзіла часам, што настаўніца думала, нібыта Алесік паводзіць сябе не найлепшым чынам.

– “Адкуль узяліся грошы”?.. – уголас паўтарыў заданне Алесік. – Напэўна, трэба чакаць тату з працы, бо самому мне ніколі такое не прыдумаць!..

І тут Алесіка наведла цудоўная думка.

– Стэфка!.. – выгукнуў Алесік імя сваёй сябровачкі-аднакласніцы. – Яна дзяўчынка старанная – дакладна, выканае заданне! Пайду да яе ў госці!

Ісці было недалёка – Стэфка жыла ў суседнім пад’ездзе. Алесік надзеў чаравікі, камізэльку, капялюш, прыхапіў шакаладку і выправіўся да Стэфкі.

– Стэфка, гэта я, Алесь!.. – паведаміў ён у дамафон. – Нясу табе шакаладку, што некалі прайграў у спрэчцы!..

У якой спрэчцы – было не так істотна. Алесік часта спрачаўся са Стэфкай, а Стэфка, як на злосць, часта выйгравала.

– Што гэта на цябе найшло, што вырашыў даўжок аддаць? – усміхнулася Стэфка, адмыкаючы дзверы ў кватэру.

– Няважна! Слухай, ты ўжо рабіла паведамленне пра гісторыю грошай? – адразу перайшоў да справы Алесік.

– Якраз зараз збіралася рабіць! І ў мяне нават ёсць памочнік у гэтай справе! – загадкава пасміхнулася Стэфка.

Алесік нахмурыўся. Няўжо Валяр’ян, які сядзіць за трэцяй партай, апярэдзіў яго?

Стэфка запрасіла Алесіка ў пакой, замкнула дзверы, і яны селі за стол.

– Ну што, пачнем? – раптам прамовіла бела-аранжавая плюшавая цацка на канапе.

– Стэфка, што за цуд такі, што цацкі гавораць?! – падскочыў Алесік.

– Гэта і ёсць мой памочнік! – прамовіла Стэфка. – Яго клічуць Агрык, і ён не простая цацка!

Мае бацькі адкрылі ў Белаграпрамбанку спецыяльны дзіцячы рахунак. На яго яны кладуць пэўную суму грошай з кожнага заробку. І калі я вырасту, у мяне ўжо будуць сродкі, каб навучацца, ці набыць нешта значнае. Ці паехаць у Аўстралію і пабачыць кенгуру!

Алесік паглядзеў на Стэфку і яму таксама захацелася пабачыць кенгуру.

– Дык вось, калі ў мяне быў Дзень нараджэння, супрацоўнікі банка прыйшлі да мяне і прынеслі падарунак – Агрыка, – працягвала Стэфка. – Я думала, што гэта проста цацка, а ён апынуўся жывы!

– Давайце рабіць заданне, каб вы яшчэ і пагуляць потым паспелі! – з усмешкай падказаў Агрык.

“Во дзіва якое!” – падумаў сабе Алесік. Але ж яму было не гэтак важна, што заданне дапаможа зрабіць не Стэфка, а Агрык.

– Агрык, ты проста цуд нейкі! – прывітаў ён Агрыка за руку. – Дык што ты там казаў пра гісторыю грошай?..

– Каб даведацца гэта, мы з вамі зробім невялікую вандроўку ў часе! – на гэтых словах Агрык прамовіў “Данка-Манка-Банка!”, і святло ў пакоі раптоўна згасла.

Нечакана Алесік і Стэфка пабачылі проста на сцяне розныя карцінкі, дзе былі людзі, падобныя да індзейцаў, якіх Алесік бачыў на карцінках у інтэрнэце.

– Гэта – першабытныя людзі, – патлумачыў Агрык. – Спачатку яны займаліся збіральніцтвам і паляваннем, потым сталі самі гадаваць расліны і свойскую жывёлу. І вось атрымлівалася, што адно племя навыврошчвала багата смачных раслінак, а другое – нагадвала шмат бычкоў. Так яны прыдумалі мяняцца, каб у кожнага племені былі і раслінкі, і бычкі. Ежу мянялі таксама на шкуры, з якіх можна было пашыць добрае футра. Ці на тканіну, палатно, якое таксама ішло на адзенне. Ад сло-

ва “палатно” і пайшло слова “плаціць”. Дарэчы, і цяпер у нашай мове ёсць слова, якое нагадвае пра той час. Гэта – “сорак”, што значыла “сарочка”, бо за такую колькасць рэчаў можна было вымяняць сабе сарочку. Цяпер такі абмен называюць важным словам – “бартар”. Ужо тады людзі былі на шляху да вынаходніцтва грошай, бо разумелі, што за адну рэч можна атрымаць іншую.

– Ну, гэта я добра ведаю! – заявіў Алесік. – Калі ў мяне ёсць шакаладка з арэхамі, а ў Стэфкі з разынкамі, мы таксама дзелімся папалам! У выніку ў кожнага з нас ёсць палова шакаладкі з разынкамі, палова – з арэхамі!.. Зручна і смачна!

– Абсалютна слушна! – пацвердзіў Агрык. – Але праблем з абменам было шмат. Калі, напрыклад, адное племя прасіла за мех бульбы паўтары кашулі, што заставалася – рэзаць кашулю на 2 часткі, каб даць упрыдачу рукаў з кішэняй?.. Вядома ж, не! Да таго ж, абмен не мог трываць доўга, бо знайшліся людзі, якія пачалі карыстацца гэтым у сваіх мэтах. Напрыклад, 400 гадоў таму адзін чалавек вымяняў у індзейцаў за пацеркі і бліскучыя ўпрыгожанні цэлы востраў!

– Гэта што! Я памятаю, як адна дзяўчынка вымяняла ў мяне за пацеркі амаль новую ляльку Барбі... – уздыхнула Стэфка.

– Так-так, гэта абсалютна такі самы выпадак! – пагадзіўся Агрык. – Таму з часам людзі вырашылі знайсці нейкі агульны сродак платы, які б прызнаваўся ўсімі як каштоўная рэч. Даўно-даўно такой рэччу былі каштоўныя металы – золата, срэбра ды медзь. І цяпер жа людзі носяць упрыгожанні з гэтых металаў, праўда?

– Праўда, – засаромелася Стэфка. – І мне бацькі пярэчэначак падаравалі, калі я ў школу пайшла!

– Але з часам людзям надакучыла цягаць з сабой нялёгка зліткі металу, – патлумачыў Агрык. – Так яны прыдумалі манеты. Каштоўны метал вырабляўся ў форме кружочка, на ім пісалася лічба, колькі гэта грошай – і ўсе з гэтым пагаджаліся. А самае важнае, што адпала неабходнасць увесь час узважваць тыя каштоўныя зліткі пры пакупках. Паглядзеў на манету – і ўжо ведаеш, колькі гэта.

– Добра, што цяпер такога няма!.. – спужалася Стэфка.
– Уяўляю, што каб набыць булачку ў школьным буфэце, мне трэба было б цягнуць у школу кілаграм грошай!..

– Таму людзі і сталі замяняць вялікія сумы грошай папяровымі грашыма, – патлумачыў Агрык. – Паклаў у кішэню – і хадзі сабе, радуйся!

Стэфка выцягнула з кашалька 20 тысяч рублёў, паглядзела на іх і спытала:

– Атрымліваецца, што і ў нас некалі грошы былі металічныя?..

– Вядома, былі! – усклікнуў Агрык. – Калі нашая краіна называлася Полацкім княствам, Вялікім Княствам Літоўскім, – тут хадзіла вельмі шмат манет! На іх былі выявы тагачасных князёў і герояў.

– А што цяпер намалювана на нашых грошах? – запытаўся Алесік.

– А давайце разам і прачытаем! – прапановаў Агрык. – На 50 – Брэсцкая крэпасць, на 100 рублях – Оперны тэатр, на 500 рублях – Палац прафсаюзаў, на 1 000 – Мастацкі музей, на 5 000 – Палац спорта, на 10 000 – панарама горада Віцебска, на 20 000 – палац у Гомелі, на 50 000 – Мірскі замак, на 100 000 – Нясвіжскі замак Радзівілаў. І на самай нашай вялікай купюры ў 200 000 рублёў намалюваны музей у Магілёве!..

– Атрымліваецца, што ў нас 10 розных грошай? – запыталася Стэфка.

– Грошы ў нас адныя, гэта – беларускія рублі, – паправіў яе Агрык. – А 10 паперак рознай вартасці называюцца купюрамі альбо банкнотамі, ад слова – “банк”. Вы ж ведаеце, што такое банк?

– Банк – гэта такі вялікі дом, дзе захоўваюцца грошы, каб людзі іх не гублялі!.. – адказаў Алесік.

Раптам у калідоры бразнулі дзверы, палоска святла на падлозе паказала, што ў вітальні нехта запаліў лямпу.

– Стэфка, у цябе госці?.. – пачуўся з-за дзвярэй голас мамы. Праз секунду мама ўвайшла ў пакой.

– Вечар добры, – павітаўся Алесік. – А я во зайшоў шакаладку Стэфцы аддаць, бо быў вінен.

На канапе мірна сядзела бела-аранжавая цацка – Агрык. І, гледзячы на яе, мама ніколі б не здагадалася, што адбывалася тут яшчэ 5 хвілін таму...

Алесік са Стэфкай хуценька склалі паведамленне пра гісторыю грошай – і пайшлі гуляць на двор. Назаўтра на ўроку Алесік сам выклікаўся распавесці пра гісторыю грошай. Настаўніца была вельмі-вельмі ўражаная і за выступ паставіла Алесіку заслужаную “дзясятку”. Бадай, з усяго класа толькі Стэфка ведала, хто ж дапамог Алесіку так добра падрыхтавацца!

А Алесік ужо дакладна ведаў, што будзе рады, калі і да яго на бліжэйшы Дзень нараджэння таксама завітае Агрык!

Як спраўдзілася мара Алесіка

У Алесіка была мара – дзіцячая чыгунка. Цягнічок з чатырма вагонамі, які свеціць фарами, пыхкае і нават выпускае пару! Каб са станцыяй, пераездамі і шлагбаўмамі, дрэвамі і чалавечкамі. Аднойчы Алесік бачыў такую чыгунку ў краме, але мама сказала, што гэта вельмі дарага і трэба збіраць грошы. Тады гэта і стала Алесікавай марай. Праўда, калі ён пытаўся ў мамы, ці збіраюць яны ўжо грошы на тую чыгунку, мама ўсё адказвала, што яшчэ не, бо тое набыла, гэтае набыла...

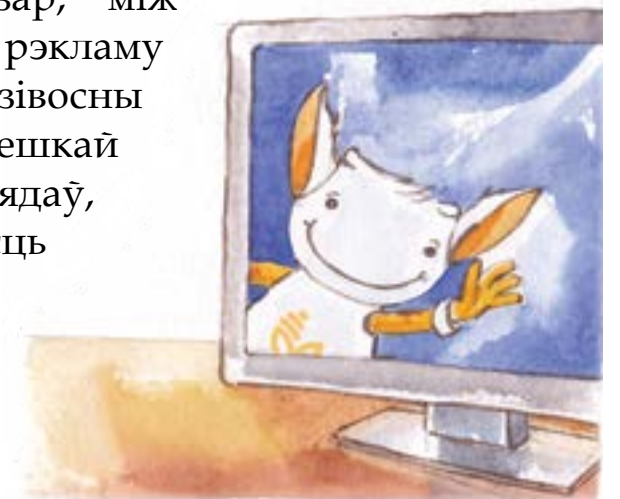
У таты Алесіка таксама была мара – новы фотаапарат. Тата вельмі любіў фатаграфавать. Ён фатаграфавай Алесіка, маму, бабулю, прыроду, замкі і старыя храмы, зіму і ўсякіх казурак.

У мамы Алесіка таксама была мара – паехаць у Егіпет, убачыць піраміды, Сфінкса і муміі сапраўдных фараонаў.

А бабуля Алесіка казала, што трэба збіраць грошы на вучобу ва ўніверсітэце. Яна чула па тэлевізары, што бясплатна вучацца цяпер толькі самыя ахайныя і старанныя вучні. А такія няўрымслівыя гарэзы, як Алесік, могуць і не патрапіць у гэты лік, і за навучанне дзевядзецца плаціць немалыя грошы кожны год!

Алесік сумаваў, бо яму не хацелася фотаапарат, фараонаў і ўніверсітэта, яму хацелася дзіцячую чыгунку.

І вось аднойчы, калі Алесік глядзеў тэлевізар, між мульцікамі ён убачыў рэкламу Белаграпрамбака. Дзівосны персанаж з шырокай усмешкай – Агрык – распавядаў, што ў гэтым банку ёсць спецыяльная Дзіцячая праграма, якая дапамагае бацькам зберагчы грошы на сваё дзіця. А калі дзіця

стане дарослым, то можа скарыстацца тымі грашыма – пусціць іх на навучанне ці любую іншую справу. Апроч гэтага, Агрык казаў, што у Белаграпрамбанку нават, па жаданню бацькоў, выдаюць дзецям картку, якой можна разлічвацца нібыта дарослыя! Больш за тое, калі грошы ляжаць на картцы пэўны час некранутыя, банк яшчэ і даплочвае кліенту за гэта!

Алесік уявіў, як бацькі кладуць яму некалькі месяцаў грошы на тую картку, а потым, мабыць, купяць яму дзіцячую чыгунку. Тую самую – дзе цягнічок з чатырма вагонамі свеціць фарамі, пыхкае і нават выпускае пару! І, вядома, са станцыяй, пераездамі і шлагбаўмамі, дрэвамі і чалавечкамі!

– Тата, мама, нам трэба тэрмінова ісці ў банк! Так мы зможам ашчадзіць грошы на дзіцячую чыгунку! – узрадаваны Алесік пабег да бацькоў.

– А што! – хмыкнуў тата. – Нам сапраўды не зашкодзіла б захоўваць грошы ў банку, бо мама любіць купляць сабе сукенкі.

– І праўда! – адказала мама. – Банк быў бы добрым спосабам, бо твой татка любіць набываць усякія новыя прабамбасы для машыны.

Алесіку здалося, што зараз бацькі будуць думаць, хто больш выдаткоўвае грошай, але тыя хутка сцішылі спрэчку і дамовіліся, што заўтра разам з Алесікам пойдучь у банк.

...Назаўтра яны накіраваліся ў банк – вялікі прыгожы будынак з зашклёным фасадам і сінім сімпатычным дахам.

– Праходзьце, шаноўныя! – сустрэла іх на ўваходзе мілая дзяўчына. Маму, тату і Алесіка запрасілі ў прасторную светлую залу, дзе працавала шмат людзей. За сталамі сядзелі супрацоўнікі і супрацоўніцы банка, да іх па чарзе падыходзілі спадары і спадарыні, якія хацелі стаць кліентамі банка, то бок прынесці ў банк свае грошы, зрабіць уклад і потым атрымаць яшчэ больш! Доўга Алесіку чакаць не давялося.

– Чым можам дапамагчы? – ветліва спытала супрацоўніца банка.

– Ведаеце, ніяк не можам сабраць грошы, каб у Егіпет паехаць... – пачала Алесікава мама.

– І фотаапарат даўно пара новы набыць... – дадаў тата.

– А самае галоўнае, – сумна сказаў Алесік, – што на дзіцячую чыгунку ўсё ніяк назбіраць не можам... Ведаеце, такую, дзе цягнічок пыхкае, свеціць фарами і яшчэ пару пускае! А бабуля кажа, што гэта ўсё няважна, і трэба збіраць грошы, каб мяне вучыць ва ўніверсітэце...

Супрацоўніца банка ўсміхнулася.

– Мне здаецца, што мы зможам дапамагчы вам вырашыць усе гэтыя праблемы! – сказала яна. – Вось глядзіце, Алесіку цяпер 8 гадоў. Гэта значыць, што да яго паступлення ва ўніверсітэт застаецца яшчэ каля 10 гадоў. То бок, можна адкрыць яму Дзіцячы ўклад і пакрыху адкладаць туды грошы. Паколькі вы не будзеце іх чапаць, то працэнты будуць налічвацца ўсё большыя і большыя – якраз назбіраецца на вучобу! Тым часам для сваіх патрэб вы можаце адкрыць іншыя ўклады. Прынцып тут просты – чым большую суму кладзеце ў банк, тым большыя працэнты атрымаеце!

Алесік ужо ўяўляў чыгунку, мама – Егіпет, а тата – фотаапарат...

– Напрыклад, можна адзін месяц мамін заробак цалкам пакласці ў банк, а прадукты і рэчы купляць толькі за бацькаў. Ну, і цукерак менш есці, – працягвала супрацоўніца банка. – Дамоўцеся з банкам, што

не будзеце кранаць уклад бліжэйшыя паўгода. Але кожны месяц туды можна дадаваць яшчэ пэўную суму з мамінай і татавай зарплаты, пакідаючы грошы толькі на самае неабходнае. Выгада тут відавочная! Скажам, калі грошы ляжаць у банку, у вас няма спакусы патраціць іх на першае, што ўбачыце. Бо калі носіш іх у кашальку, бывае складана стрымацца: убачыў нешта ў краме – і адразу набыў! А калі грошы ў банку, дзесяць разоў падумаеш. І зразумееш, што без гэтай рэчы можна абысціся, бо збіраеш на нешта больш важнае!

– О так, нашай маме такое б не перашкодзіла!.. – з усмешкай хмыкнуў тата. – Яна часам убачыць нейкую прыгожую рэч – і адразу купляе!..

– У выніку, – падсумавала супрацоўніца банка, – праз паўгода ў вас на рахунку набярэцца салідная сума, якой хопіць і на Егіпет, і на фотаапарат. А працэнтаў, якія набеглі з гэтай сумы, якраз хопіць на дзіцячую чыгунку для Алесіка!..

– Вось гэта супер! – выгукнуў Алесік. – Тата, мама, а можа, і нам пакласці грошы ў банк?!

– Цікава, а адкуль банк будзе браць грошы, каб вышлочваць нам працэнты? – недаверліва паглядзела на супрацоўніцу мама.

– Вельмі проста! – усміхнулася супрацоўніца. – Банк займаецца тым, што ад адных людзей прымае грошы, а іншым іх пазычае. Напрыклад, вы прынеслі ў банк 10 тысяч рублёў. Банк паабяцаў аддаць вам праз год 12 тысяч. Дзе банк бярэ гэтыя грошы? Пазычае іншаму чалавеку, але той павінен аддаць ужо не 10 тысяч, а 14, бо карыстаўся грашыма цэлы год. У выніку банк вяртае вам вашыя 10 тысяч рублёў, налічвае яшчэ 2 тысячы працэнтаў, а астатнія 2 тысячы пакідае сабе. І за гэтыя грошы будзе новыя аддзяленні банка, выплочвае заробак супрацоўнікам, дорыць сваім кліентам падарункі, праводзіць на Каляды святочную ялінку для дзетак... Дарэчы, калі вы вырашыце стаць нашымі кліентамі і прынесці грошы ў наш банк, то можаце прыходзіць з Алесікам на такую ялінку ўжо ў гэтым годзе!.. А калі вы зробіце Дзіцячы ўклад, то на Дзень нараджэння да Алесіка прыйдуць супрацоўнікі банка і падораць яму нашага цацачнага Агрыка!

– Таго самага, якога я бачыў па тэлевізары? – ажно не паверыў Алесік.

– Менавіта таго самага!.. – усцешыла яго супрацоўніца банка.

...Праз паўгода пачалі адбывацца цуды. Тата набыў фотаапарат, мама прыдбала для ўсёй сям'і пуцёўку ў Егіпет, а ў Алесіка з'явілася тая самая жаданая чыгунка: са станцыяй, пераездамі і шлагбаўмамі, дрэвамі і чалавечкамі. І цягнічок, зусім як сапраўдны, свяціў фарамі, пыхкаў і нават выпускаў пару! А Агрык, яко-

га хлопчыку падарылі супрацоўнікі банка на Дзень нараджэння, стаў самым галоўным сябрам Алесіка, бо менавіта ён падказаў яму некалі, як навучыцца ашчаджаць грошы і атрымліваць тое, чаго жадаеш!

Чароўная картка для мамы

Гэтым разам мама прыйшла з працы сумная, паставіла сумку на зэдлік, паглядзела на Алесіка і цяжка ўздыхнула.

– Ну вось, згубіла кашалёк... А там – грошы, якія я адкладала на святкаванне Калядаў. Што я цяпер тату скажу...

Алесік адсунуў цацкі ўбок, паглядзеў на маму і спытаў:

– Што, зусім-зусім згубіла?..

– Зусім-зусім, Алесік... Будзем на Каляды аўсянку цяпер есці...

Алесік пабег у суседні пакой, прынёс сваю капілку ў выглядзе парсючка і працягнуў маме:

– Вось, мама, не сумуй, мы можам узяць усе мае грошы!

Мама ў адказ толькі сумна ўсміхнулася.

Увечары прыйшоў з працы тата.

– Тата, тата, толькі не сварыся на маму, калі ласка!.. – адразу пабег да яго Алесік. – Скажы ёй, калі ласка, што “нічога страшнага”!

– Што ўжо здарылася? Дранікі згарэлі ці што? Дык нешта паху не чую!..

– Уяві толькі: кашалёк згубіла!.. – выйшла насустрач з пакоя мама. – Яшчэ ў краме даставала яго, разлічвалася, і потым назад паклала, здаецца... А як зайшла на пошту кватэру аплаціць і тэлефон – няма кашалёк!.. Можа, вываліўся дзе?

Папа нахмурыўся:

– І колькі там было грошай?.. Спадзяюся, невялікая сума?..

– На Каляды, мама сказала, аўсянку будзем цяпер есці!.. – адрапартаваў Алесік.

Тата ўсё зразумеў, але сварыцца не стаў, толькі хутка прайшоў адразу ў пакой, забыўшыся нават памыць рукі.

Алесік вінавата паглядзеў на маму...

...Увечары, ужо ў ложку, Алесік стаў думаць, як дапамагчы. Як разумны хлопчык, ён уцяміў, што страчанага кашалька ўжо не вернеш. Таму трэба зрабіць нешта, каб такога больш не здаралася і каб мама ніколі-ніколі не сумавала...

Паціху Алесік стаў засынаць... Як раптам з-за фіранкі пачуўся голас:

– Прывітанне, хлопча!

Алесік не спужаўся, але насцярожыўся. На падваконні сядзеў сімпатычны бела-аранжавы казачны персанаж.

– Пр-рывіт-танне!.. А ты хто?

– М'яне клічуць Агрык. І я бачу, ты нечым моцна занепакоены?..

– Мама кашалёк страціла, тата на яе злуецца, а мы на Каляды цяпер будзем аўсянку есці... – адразу раскрыў усе карты Алесік.

– Ну так, аўсянка на Каляды – тут ёсць чаго сумаваць... – з разуменнем сказаў Агрык і прысеў на ложка

каля Алесіка. – Але я ведаю, як зрабіць так, каб твая мама ніколі-ніколі больш не губляла грошы!

– Скажаць тату, каб ён забіраў усе грошы сабе?.. – залыпаў вачыма Алесік.

– Можна і так, – пагадзіўся Агрык, – але я ведаю лепшы спосаб. Тваёй маме трэба пакласці грошы ў банк і завесці банкаўскую картку!

– Не ведаю, як картку, але завесці мне сабачку мама адмовілася!.. – хмыкнуў Алесік.

Агрык засмяяўся і пачаў распавядаць.

– Для таго, каб людзі не гублялі грошы, і былі прыдуманы спецыяльныя ўстановы – банкі. Усё вельмі проста.

Твая мама прыносіць грошы ў банк. Там іх кладуць у надзейны сейф і нікому-нікому не даюць ад яго ключ. А твая мама атрымлівае банкаўскую картку. З яе дапамогай яна можа разлічвацца ў крамах, кавярнях – і ўвогуле паўсюль!

– А калі мама згубіць картку – усе грошы прападуць?.. – адразу ўявіў самае страшнае Алесік.

– Вядома, не!.. У гэтым і хараство банкаўскай карткі! – супакоіў яго Агрык. – Калі раптам такое здарыцца, маме трэба будзе адразу патэлефанаваць у банк – і паведаміць, што яна згубіла картку. Картку тут жа заблакуюць, каб ніхто не мог узяць адтуль маміны грошы. А маме ў банку дадуць новую.

– Вось гэта цуд!.. – ахнуў Алесік. – Слухай, Агрык, а калі, напрыклад, маме трэба будзе вярнуць суседцы грошы за нейкія набыткі? Ёй трэба будзе аддаць гэтую чужую картку – і ў яе больш не будзе карткі?..

– Хлопча, і тут усё проста! – Агрык з усмешкай паглядзеў на Алесіка.

– У горадзе вельмі шмат банкаматаў – яны ёсць і на дварэ, і ў крамах. Калі ўставіць картку ў банкамат – можна ўзяць з яе патрэбную суму.

Але роўна столькі, каб аддаць сяброўцы. І каб нічога не згубіць!..

Алесік з недаверам паглядзеў на Агрыка. Як такое можа быць – каб з нейкай банкаўскай карткі можна было “зняць грошы”?

– Агрык, нешта мне ў гэта не верыцца, каб з карткі можна было зняць нейкія грошы!

Тады Агрык узяў паперку, аловак і намаляваў Алесіку банк – вялікі прыгожы аранжавы будынак з эмблемай, падобнай да каласка. А потым намаляваў банкамат – жалезную скрыню з экранам.

– Глядзі, недаверлівы ты мой хлопец, – сказаў Агрык. – Вось банк, куды твая мама прынесла грошы. Напрыклад, 100 тысяч рублёў. А вось банкамат – скрыня, у якую банк кожны дзень кладзе пэўную суму грошай. Твая мама падыходзіць да банкамата, устаўляе ў яго картку. Картка мае электронную памяць, дзе запісана, колькі ў тваёй мамы грошай. Мама піша на экране, што хоча зняць 10 тысяч. Банкамат выдае ёй гэтую суму, а супрацоўнікі банка проста здымаюць гэтую суму з рахунку тваёй мамы. Гэтак жа сама ў краме і кавярні. Вось мама набрала пакупак, дае картку касірцы. Касірка піша на экране, што пакупкі каштуюць 20 тысяч рублёў, – і ў банку гэтую суму адымаюць з ліку грошай мамы і дадаюць да грошай крамы!

– Агрык, нешта мне здаецца, што мая мама будзе ба-яцца гэтага банкамата... – з гэтымі словамі Алесік узяў

у Агрыка аловак і намалюваў каля банкамата перапужаную маму.

– Ну, па-першае, можна ўсё патлумачыць маме, каб яна не баялася, – сказаў Агрык. – А калі мама ўсё адно будзе баяцца, ёсць яшчэ прасцейшы спосаб. Твая мама ўмее карыстацца інтэрнэтам?

– Так! – пацвердзіў Алесік. – Я яе навучыў! Цяпер яна піша электронныя лісты сваім сяброўкам, а таксама шукае ў інтэрнэце рацэпты смачных пірагоў!

– Ну вось, значыцца, і тут разбярэцца! – узрадаваўся Агрык. – На сайце банка мама можа зайсці на свой рахунак – і, напрыклад, пералічыць грошы сваёй сяброўцы ці тату, калі ён паехаў у камандзіроўку і мала ўзяў з сабой.

Агрык паглядзеў на Алесіка і запытаўся.

– А ты паверыш, калі я скажу, што мама зможа плаціць за кватэру не выходзячы з хаты?

– Што, цёці з пошты прыйдуць да нас і трэба будзе частаваць іх гарбатай? – спужаўся Алесік.

– Не бойся, Алесік, такога не будзе, – супакоіў хлопчыка Агрык. – Аплаціць і кватэру, і святло, і тэлефон мама таксама зможа праз

інтэрнэт. А калі захоча, то нават праз мабільны тэлефон – трэба будзе проста даслаць спецыяльную смс-ку!..

– Алесік, Алее-сііік! Прачынайся, золатка, у школку пара збірацца!.. – мама пяшчотна паглядзіла хлопчыка па валасах. Алесік здзіўлена паглядзеў па баках – Агрыка не было. Няўжо яму ўсё гэта прыснілася?.. Алесік хуценька з’еў кашу з варэннем, і яны з мамай пайшлі ў школу.

Увечары тата за вячэрай хітравата прамовіў:

– А зараз, Алесік, мы з табой падорым маме адну спецыяльную штуківіну, каб яна болей ніколі-ніколі не трапляла ў такую непрыемную сітуацыю, як учора!

З гэтымі словамі тата працягнуў маме прыгожую картку, на якой быў намалюваны белы бусел на аранжавым фоне.

– Я ведаю, гэта – банкаўская картка!.. – ускочыў са свайго месца Алесік. – Мама, не бойся яе, я навучу цябе, як ёй карыстацца! І нават кватэру будзеш з дома аплочваць!

– Ну і дзеці ў наш час пайшлі! – засмялася мама. – І адкуль яны ўсё гэта ведаюць?!

Алесік па-загаворніцку ўсміхаўся, бо на падваконні за фіранкай ён заўважыў Агрыка, які весела падміргнуў яму адным вокам.

А да вас, дзеткі, яшчэ не прыходзіў Агрык? Магчыма, гэта адбудзецца нават сёння!..

Як Алесік з Агрыкам набывалі бабулі новы тэлевізар

На лета Алесік паехаў у вёску да бабулі. З сабой узяў багата цацак, не забыўся, вядома, і пра Агрыка – казачнага персанажа, які ведае ўсё-ўсё і не раз ратаваў Алесіка ў складаных задачках.

Алесік вельмі любіў бавіць час летніх вакацыяў у вёсцы. Тут можна было колькі хочаш гуляць на дварэ, катацца на ровары, хадзіць на рыбалку, паліць увечары

вогнішча і разглядаць сузор'і на небе. Апроч гэтага, бабуля з кожнай пенсіі давала Алесіку трошку грошай, за якія ён мог набыць сабе нешта ў аўталаўцы ці ў вясковай краме. Асабліва Алесік любіў пернікі ў форме грыбочкаў і марожанае “Вавёрачка”.

Але як толькі яны прыехалі ў вёску, Алесік занепакоіўся, бо пернікі і марожанае апынуліся пад пагрозай!

– Зламаўся мой стары тэлевізар!.. – з парога паведаміла бабуля. – Цяпер няма як канцэрты і серыялы глядзець, трэба тэрмінова новы купляць!.. Буду грошы збіраць!..

Алесік адразу ўявіў, як бабуля аддае ўсе грошы на тэлевізар, а яму замест пернікаў ды марожанага – сырадойчыку ад каровы ды яблык з дрэва.

– Ужо пара было твайму тэлевізару зламацца! – засмяўся Алесікаў тата. – Яму ж было столькі гадоў, колькі мне!

А можа, і больш нават! Не сумуй, мамуля, нешта прыдумаем!

Цяпер Алесік уявіў, як тата аддае ўсе грошы, каб набыць бабулі тэлевізар. Такі варыянт падабаўся яму яшчэ менш – ні гасцінцаў табе на выхадных, ні новую вудачку на Дзень нараджэння, ні цукерак цішком ад мамы.

Увечары Алесік падышоў да таты.

– Тата, ты аддасі ўсе-ўсе грошы, каб набыць бабулі тэлевізар?.. – нясмела спытаўся Алесік.

Тата ўсміхнуўся.

– Ну што ты, сыночак! Мы з мамай возьмем у банку крэдыт – і ўся справа!

Што такое “возьмем у банку крэдыт”, Алесік не ўяўляў зусім. З фільмаў пра каўбойў ён толькі ведаў, што такое “ўзяць банк”, калі бандыты ўрываліся ў банк і забіралі адтуль усе грошы. Няўжо тата пойдзе ўрывацца ў банк і забіраць грошы?! Але ж бандытаў заўсёды лавілі каўбой і вярталі грошы назад у банк.

– Тата, ты пойдзеш рабаваць банк?.. – ледзь не са слязьмі спытаў Алесік.

– Абяцаю, што не буду нічога рабаваць. А табе варта ісці пагуляць на двор, а то і так у горадзе засядзеўся ў хаце, мой маленькі каўбой!..

Тата выправіў Алесіка на ганак, а з сабой уручыў яму Агрыка. Агрыка Алесіку падаравалі на мінулы Дзень народзінаў супрацоўнікі Белаграпрамбанка, дзе для Алесіка ў бацькоў ужо была адкладзена пэўная сума грошай – на будучыню, калі ён стане дарослы.

– Можаш пайсці пагуляць у альтанку ў садзе, а Агрык распавядзе табе, што ж за крэдыт мы будзем браць у банку!.. – усміхнуўся тата і вярнуўся ў хату.

Алесік абняў Агрыка і пайшоў у бабуліны яблыневыя прысады.

– Ну дык распавядзі мне, Агрык, што ж за крэдыт будзе браць татка ў банку? – Алесік зручна сеў у альтанцы, пасадзіў Агрыка насупраць, а сам надкусіў смачны спе-лы яблык, сарваны толькі што з дрэва.

– Твой бацька ўсё правільна робіць! – запэўніў Алесіка Агрык. – Крэдыт – гэта цудоўны спосаб адразу атрымаць тавар, а грошы за яго аддаваць паступова!

– А навошта краме адразу аддаваць татку тэлевізар, калі грошы ён будзе аддаваць яшчэ цэлы год?

Алесіку здавалася, што Агрык ведае адказы на ўсе пытанні, а што датычыцца грошай – то напэўна! Агрык патлумачыў, што самой краме такое выгадна найбольш тым, што тэлевізар у іх гарантавана набываюць, і ён не стаіць без справы на вітрыне.

– Але, каб крама пагаджалася ахвотней, для гэтага існуе банк, – патлумачыў Агрык. – Банк адразу выплочвае краме ўсе грошы за тэлевізар, а твой тата ўжо аддае іх часткамі банку цягам нейкага часу – напрыклад, года.

– А навошта банку выплочваць краме грошы за тэлевізар для маёй бабулі? – не здаваўся ў сваіх сумневах Алесік.

– За гэта банк бярэ сабе ўзнагароджанне – пэўную частку звыш гэтай сумы. Ныпрыклад, тэлевізар каштаваў 1 мільён, а цягам года твой тата выплочвае банку 1 мільён і яшчэ 100 тысяч. Але гэта амаль незаўважна. А ў выніку задаволеныя ўсе. Бабуля – што мае тэлевізар. Тата – што

змог яго набыць, хоць і не патраціў адразу вялікую суму. Крама – што прадала тэлевізар. А банк – што заробіць пэўныя грошы ад гэтага крэдыту!

– Агрык, прызнайся, гэта ты так усё цудоўна прыдумаў? – з агеньчыкам у вачах запытаўся Алесік.

– Ну што ты, гэта прыдумалі яшчэ старадаўнія грэкі больш за 2 000 гадоў таму! – усміхнуўся Агрык. – А я ўсяго толькі дапамагаю супрацоўнікам Белаграпрам-банка тлумачыць такім цудоўным дзеткам, як ты, усе цікавосткі гэтай справы!

Алесік абняў Агрыка і яны пайшлі ў хату абедаць. Мама зварыла вельмі смачную юшку, а бабуля напаяла блінцоў з мачанкаю.

– Бабуля, хутка будзеш мець новы тэлевізар! – абвесціў ёй па абедзе Алесік.

– Але ж і жартаўнік ты, унучак! – засмялася бабуля. – На яго ж спачатку грошай назбіраць трэба! Відаць, буду пакуль да суседкі хадзіць у ейную “кіназалу”!

...На наступныя выхадныя бацькі Алесіка прывезлі бабулі вялізную каробку, а ў каробцы – прыгожы, сучасны плоскі тэлевізар!

– Авоячкі, дзе ж вы столькі грошай узялі?! – расхвалявалася бабуля. – Можа, банк абрабавалі?!

Алесік, як дасведчаны хлопец, аўтарытэтна патлумачыў:

– Цяпер, бабуля, і рабаваць не трэба – банк сам дае грошы на тэлевізар, а аддаваць можна часткамі, паступова!..

Бабуля завохкала, што ў іх час такой раскошы не было. І каб яна ведала, што так можна, ужо б даўно набыла сабе такі цудоўны новы тэлевізар!

– Ведаеце, нешта мой халадзільнік кепска пачаў марозіць... – раптам прамовіла бабуля.

Алесік з бацькамі дружна засмяліся.

– Ну што, Алесік, трэба табе зноў ісці раіцца з Агрыкам, што рабіць?.. – толькі і змог праз смех вымавіць тата. – А там, глядзі, бабуля і кватэру ў крэдыт набудзе і ў горад пераедзе!..

Тут ужо засмялася і сама бабуля.

